

gräsrötter

I svalet från den gröna vägen har gräsrötterna kommit till heders i den politiska debatten. Det är begripligt att denna fått en sådan botanisk inriktning. Svårt är det inte att finna exempel på hur politikerna, såväl på riksplanet som på kommunal nivå, struntat i de enskilda människornas önskemål eller i varje fall låtit ensidigt teknokratiska eller krasst ekonomiska synpunkter dominera. Förtroendekrisen mellan regeringen och näringslivet, vilken är en viktig orsak till den låga framstegstakten här i landet, har en motsvarighet i en ökad misstänksamhet från de vanliga medborgarnas sida mot de sk pamparna. Även om kritiken mot dessa understundom kunnat ta sig absurda uttryck innehåller den dock en kärna av sanning och berättigande. Almstriden i Stockholm är ett exempel härpå, de många utomparlamentariska aktioner vilka iscensatts på senare tid ett annat. Flera av dessa har otvivelaktigt gjort opinionsmässig nytta, men det finns etablerade politiska partier som sedan länge sagt ungefär samma sak som aktörerna. Det torde också ligga i hela samhällets intresse att partierna verkligen förmår kanalisera en så stor del av åsiktsbildningen som möjligt. Men det krävs uppenbarligen att de ägnar ett än större intresse än hittills åt hur de effektivt skall kunna fungera som talesmän för folkopinionerna.

Och det problemet är inte lätt att angripa. Inte minst den pågående centraliseringen i samhället har fördjupat klyftan mellan gräsrötter och de styrande. I framför allt storstädernas förorter känner sig den enskilde vanmäktig och övergiven.

Förbindelserna mellan honom och dem som makten haver är många gånger obefintliga. Även kommunsammanslagningarna har i detta hänseende vållat en betydande skada. I t ex de gamla landsortskommunerna kände snart sagt varje invånare någon som satt med i fullmäktige eller någon nämnd eller styrelse. Där fungerade också oftast kontakterna mellan medborgarna och de förtroendevalda — till skillnad från idag, när antalet medagerande i handläggningen av kommunens angelägenheter kraftigt reducerats.

Det finns emellertid en annan viktig sida av gräsrotsproblematiken som tenderar att glömmas bort, nämligen den inverterade. En sak är att lyssna på opinionen och opinioner. En annan att i partiegoistiskt syfte falla i farstun för vilket nonsens som helst. Att lyssna får inte vara liktydigt med att urskillningslöst gå de värsta fördomarna tillhanda, så som tyvärr skedde i Norge inför EEC-omröstningen, där etablerade politiker, ja t o m politiska partier på nejsidan, luftade en nationalism och utlänningsfientlighet som var minst sagt olustig. Inte heller den svenska rege-

ringen har i detta sammanhang anledning att hovera sig. Också den har sökt skära pipor i fördomarnas vass. Vad har den exempelvis gjort för att bekämpa den svenska negativismen mot de västeuropeiska ländernas statskick, levnadsförhållanden och sociala villkor? I varje fall långt ifrån tillräckligt. Tvärtom har den ofta framställt sig som så förträfflig, att vårt land omöjligen kan samarbeta särskilt intimt med andra nationer på grund av de oerhörda försämringar som skulle drabba oss om vi tvangs anpassa oss efter dem. Den gräsrotsfilosofi som går ut på att vi är världsbäst har de socialdemokratiska politikerna gött med såväl konstgödsel som naturlig sådan.

Det är nödvändigt för de politiska partierna att liksom guden Heimdal på sin tid söka lyssna till när gräset växer. Men de har lika stor skyldighet att gå med lie och slå ner det ogräs som också förekommer och som varken förtjänar något auditorium eller något beaktande i det politiska handlandet.

Matti Hügström